

Odluka kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Br. 14/23

Koristeći se ovlaštenjima koja su mi data članom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja pomenutog Sporazuma o civilnoj implementaciji navedenog Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II.1(d) gore navedenog Sporazuma, prema kojem visoki predstavnik "pruža pomoć, kada to ocijeni neophodnim, u iznalaženju rješenja za sve probleme koji se pojave u vezi sa civilnom implementacijom";

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Vijeća za implementaciju mira koje se sastalo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja Sporazuma o civilnoj implementaciji Mirovnog ugovora kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme, kako je prethodno rečeno, "donošenjem obavezujućih odluka, kada to bude smatrao neophodnim," u vezi sa određenim pitanjima, uključujući (u skladu sa tačkom (c) ovog stava) i "mjere u svrhu osiguranja implementacije Mirovnog sporazuma na čitavoj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Podsjećajući takođe da je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda u više navrata potvrdilo svojim rezolucijama donesenim na osnovu poglavlja VII Povelje Ujedinjenih naroda da uloga visokog predstavnika kao konačnog autoriteta u zemlji u pogledu implementacije Aneksa 10. Dejtonskog mirovnog sporazuma uključuje "ovlaštenje za donošenje obavezujućih odluka kada ocijeni da je to neophodno o pitanjima koja je Vijeće za implementaciju mira razmatralo u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine";

Imajući u vidu najnoviji kominike Upravnog odbora Vijeća za implementaciju mira, u kojem je Upravni odbor još jednom potvrdio svoju punu podršku visokom predstavniku u osiguranju punog poštivanja Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH i provođenju njegovog mandata u skladu sa Aneksom 10 i odgovarajućim rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda;

Prisjećajući se da u Rezoluciji 2549 (2020) Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda "poziva strane da se u skladu s Mirovnim sporazumom pridržavaju svoje obaveze da u cijelosti saraduju sa svim institucijama uključenim u provedbu ovog mirovnog sporazuma, kako je opisano u Mirovnom sporazumu";

Podsjećajući da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine centralna institucija države Bosne i Hercegovine utemeljena Ustavom Bosne i Hercegovine kao nezavisan čuvar Ustava Bosne i Hercegovine s isključivom nadležnošću da odlučuje o bilo kojem sporu koji se javlja po Ustavu Bosne i Hercegovine između dva entiteta, ili između Bosne i Hercegovine i jednog ili oba entiteta, te između institucija Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da je prema članu I/2. Ustava, Bosna i Hercegovina "demokratska država koja funkcioniра u skladu sa zakonom" i da se članom VI/5. Ustava predviđa da su "odluke Ustavnog suda konačne i obavezujuće", te da se članom III/3.b) zahtijeva od entiteta i svih njihovih administrativnih jedinica da se u potpunosti pridržavaju Ustava Bosne i Hercegovine, kao i odluka institucija Bosne i Hercegovine;

Ističući da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine nezavisan od svih drugih organa vlasti u Bosni i Hercegovini i da su svi ti organi obavezni poštovati njegovu nezavisnost;

Podsjećajući da pravosuđe predstavlja temelj vladavine prava i da njegova nezavisnost, profesionalizam i autoritet zahtijevaju da pravosuđe mora biti slobodno od vanjskih pritisaka i političkog uticaja, te da ispunjavanje tog zahtjeva predstavlja sastavni dio temeljnog demokratskog načela diobe vlasti;

Naglašavajući da neprovođenje odluka sudova općenito, a naročito odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine direktno narušava ustavni poredak, vladavinu prava i diobu vlasti;

Duboko zabrinut zbog toga što javni zvaničnici i organi javne vlasti ne samo da namjerno ne poštuju odluke

Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, nego takođe pozivaju i pokušavaju da obavežu odgovorne osobe da ne poštuju te odluke;

Konstatirajući s tim u vezi ozbiljne napade na Ustavni sud Bosne i Hercegovine od strane organa vlasti Republike Srpske, u namjeri da onesposobe Ustavni sud Bosne i Hercegovine kao jednu od najviših institucija u državi;

Podsjećajući da ovakvi napadi na Ustavni sud Bosne i Hercegovine kao na jednu od najviših institucija Bosne i Hercegovine, kao i pokušaji da se nezakonito promijeni ustavni poredak Bosne i Hercegovine, predstavljaju ozbiljno kršenje Općeg okvirnog sporazuma za mir, a samim tim i narušavanje mira i stabilnosti u zemlji i regionu, te da shodno tome zaslužuju odgovarajuću reakciju;

Ocjenjujući da neimenovanje sudija u Ustavni sud Bosne i Hercegovine od strane Narodne skupštine Republike Srpske ne predstavlja propust, nego svjesno usvojenu politiku vladajuće koalicije Republike Srpske s ciljem da se ugrozi Ustavni sud Bosne i Hercegovine;

Podsjećajući da je 19. juna 2023. godine Ustavni sud održao vanrednu sjednicu na kojoj je razmotrio politički pritisak izvršen na sudiju koji dolazi iz Republike Srpske da se povuče iz Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kako bi se rad Suda dodatno sabotirao, kao i saopštenje u kojem je Sud najoštrije osudio sve političke pritiske i pozvao "sve da se od toga uzdrže ", ističući pritom da: "Niko drugi, niti jedan zakonodavni ili izvršni organ, nema ustavnu nadležnost da 'povuče' sudiju koji je izabran u Ustavni sud Bosne i Hercegovine. Jedini način na koji može prestati funkcija sudiji u Ustavnom sudu je onaj koji propisuje Ustav Bosne i Hercegovine.";

Duboko zabrinut zbog toga što je Narodna skupština Republike Srpske na svojoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine usvojila Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojim se nastoji osigurati da se odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine neće primjenjivati i izvršavati na teritoriji Republike Srpske i kojim se nastoji da se takvi slučajevi neprimjenjivanja i neizvršavanja izuzmu iz okvira državne nadležnosti u krivičnim stvarima i iz primjene Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, čime se nudi politička "zaštita takvim osobama od eventualne krivične odgovornosti po osnovu neizvršavanja i neprimjenjivanja odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine";

Uzimajući u obzir da je Narodna skupština Republike Srpske u pokušaju donošenja tog zakona u njega uvrstila i odredbu koja ima za cilj isključivanje nadležnosti države Bosne i Hercegovine u krivičnim stvarima, pokušavajući da se određene osobe izuzmu od primjene odredaba Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i da izbjegnu krivičnu odgovornost predviđenu prema tom zakonu;

Podsjećajući da su prema Ustavu Bosne i Hercegovine entiteti i sve njihove niže administrativne jedinice dužni u cijelosti poštivati Ustav Bosne i Hercegovine i zakonodavstvo države Bosne i Hercegovine, te da se entitetskim zakonom ne mogu vršiti izmjene i dopune zakonodavstva države Bosne i Hercegovine, čime se primjena navedenog zakonodavstva ograničava ili se na drugi način mijenja, kao i to da su organi vlasti na državnom nivou dužni postupati u skladu sa zakonima kojima se uređuje njihov rad i nadležnosti;

Uvjeren da prethodno opisano ponašanje ozbiljno ugrožava civilnu implementaciju Općeg okvirnog sporazuma za mir;

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, visoki predstavnik ovim donosi sljedeću odluku:

ODLUKA

kojom se sprječava stupanje na snagu Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Član 1.

Ovim putem se obustavlja zakonodavni postupak donošenja *Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*, koji je Narodna skupština Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine.

Svi akti i proceduralni koraci doneseni odnosno okončani u okviru zakonodavnog postupka donošenja *Zakona o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine*, uključujući i izglasavanje navedenog zakona od strane Narodne skupštine Republike Srpske na njenoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj dana 27. juna 2023.

godine, ovim se putem proglašavaju ništavnim *ab initio* i ne proizvode nikakvo pravno dejstvo.

Zakon o neprimjenjivanju odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, koji je Narodna skupštine Republike Srpske izglasala na svojoj Osmoj posebnoj sjednici održanoj 27. juna 2023. godine, neće stupiti na snagu.

Član 2.

Svi nadležni organi i službene osobe dužni su obustaviti donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti koje imaju za cilj da na bilo koji način omoguće stupanje na snagu ili primjenu Zakona iz člana 1. ove Odluke, uključujući i proglašenje navedenog Zakona i njegovo objavljivanje u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Član 3.

Donošenje akata, te sve druge radnje i aktivnosti spomenute u članu 2. ove Odluke, odnosno primjena na bilo koji način Zakona iz člana 1. ove Odluke spadaju u područje primjene odredbi člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i člana 203a (*Neizvršavanje odluka Visokog predstavnika*) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i mogu stoga biti predmet krivičnog gonjenja.

Član 4.

Ova Odluka će imati prvenstvo u odnosu na bilo koje nekonzistentne odredbe Ustava Republike Srpske, bilo kog zakona, propisa ili akta, bilo postojećeg, bilo budućeg. Ova Odluka izravno se primjenjuje i nije potrebna nijedna dodatna radnja radi osiguranja njenog pravnog dejstva.

Član 5.

Ova Odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj internetskoj stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine" i "Službenom glasniku Republike Srpske".

Sarajevo, 1. jula 2023.

Christian Schmidt

Visoki predstavnik